

Fiche 2: Mededeling over een versterkt partnerschap voor de ultraperifere gebieden

Datum Raadsdocument: 23 augustus 2004

Nr. Raadsdocument: 10166/04

Nr. Commissiedocument: COM(2004)543

Eerstverantwoordelijk ministerie: Buitenlandse Zaken i.o.m. BZK, BZ, DEF, EZ, FIN, JUS, LNV, OCW, SZW, V&W, IPO, VNG

Behandelingstraject in Brussel: Bespreking van deze mededeling in Raadskader is nog niet voorzien.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De Europese Raad van Sevilla (juni 2002) verzocht de Commissie voorstellen in te dienen voor een Gemeenschapsbeleid dat meer rekening houdt met de ultraperifere gebieden. De mededeling “A stronger partnership for the outermost regions” (COM(2004)343 d.d. 26/5/2004) komt voort uit deze wens. Voorliggende mededeling “A stronger partnership strengthened for the outermost regions: assessment and prospects” (COM(2004)543 inclusief bijlage) sluit hierop aan. In deze mededeling beoordeelt de Commissie de inspanningen voor de ultraperifere gebieden sinds 2000 en schetst een strategie voor de toekomst.

De ultraperifere gebieden zijn genoemd in artikel 299 van het EG-verdrag: de Franse overzeese departementen (Guadeloupe, Frans Guyana, Martinique en La Réunion), de Canarische eilanden, de Azoren en Madeira. Het uiteindelijke doel van deze bepaling is de integratie van de ultraperifere gebieden in de Interne Markt. Daarbij wordt rekening gehouden met de grote afstand tot het Europese vasteland, het insulaire karakter, de kleine oppervlakte, het moeilijke reliëf en klimaat en de economische afhankelijkheid van enkele producten.

In het eerste deel van de mededeling evalueert de Commissie de maatregelen die de Gemeenschap sinds 2000 heeft genomen. De ultraperifere gebieden hebben middelen ontvangen in het kader van het cohesiebeleid en de Europese Investeringsbank heeft hen leningen verschaft. Zij hebben voorts kunnen profiteren van speciale maatregelen op het vlak van staatssteun, belastingen, transport, energie, onderzoek, milieu, douane, regionaal samenwerkingsbeleid, immigratie, landbouw, visserij en ondernemingsbeleid. De Commissie concludeert dat de genoemde maatregelen over het algemeen een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van de ultraperifere gebieden. Hun natuurlijke beperkingen en ligging ten opzichte van de rest van de Unie maken evenwel intensivering van de inspanningen noodzakelijk.

In het tweede deel van de mededeling laat de Commissie weten op welke punten het beleid van het Gemeenschap voor de ultraperifere gebieden verbetering behoeft. Er bestaat behoefte aan een meer horizontale benadering van het principe van territoriale cohesie in de ultraperifere gebieden. Daarnaast wil de Commissie, gezien doelstelling van integratie in de Interne Markt, onderzoeken hoe hoog de additionele kosten voor de ultraperifere gebieden zijn om hun producten in Europa af te zetten en hoe deze additionele kosten berekend dienen te worden. Een uniforme benadering hiervan ontbreekt. Tot slot constateert de Commissie dat de specifieke regelingen verschillend geïnterpreteerd worden (bijvoorbeeld staatssteun).

Om bespoediging van de integratie in de Interne Markt mogelijk te maken stelt de Commissie voor, in het kader van het cohesiebeleid, steun voor de ultraperifere gebieden te intensiveren. Niet alleen kunnen de ultraperifere gebieden aanspraak maken op verschillende fondsen binnen het nieuwe cohesiebeleid. Ook krijgen zij qualitate qua extra cohesiemiddelen toebedeeld. Het actieplan “wider neighbourhood” is bedoeld om de economische, sociale en culturele integratie in de eigen regio te bevorderen. Dit actieplan omvat enerzijds maatregelen op het gebied van handels- en douanebeleid om handel in goederen en diensten te bevorderen. Anderzijds voorziet het actieplan in middelen om op het gebied van immigratie, milieu, visserij, transport en onderzoek samenwerking tot stand te brengen.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t., het betreft een mededeling.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: n.v.t.

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t.

Subsidiariteit en proportionaliteit: n.v.t., het betreft een mededeling

Consequenties voor de EU-begroting:

Strikt genomen niet van toepassing, omdat het een mededeling betreft. De mededeling gaat wel in op toekomstige gevolgen voor de EU-begroting. In de mededeling wordt namelijk het bedrag genoemd dat onder de Doelstelling Convergentie van het structuur- en cohesiebeleid bestemd is voor ultraperifere gebieden. Het betreft 0,42% van deze doelstelling en dus € 1,1 miljard in totaal over de hele periode 2007-2013. In de mededeling wordt een nadere onderbouwing gegeven voor deze intensivering van de cohesiesteun aan ultraperifere gebieden. De toekomst van het cohesiebeleid maakt integraal onderdeel uit van de nieuwe Financiële Perspectieven 2007-2013. Het Nederlandse standpunt inzake de nieuwe Financiële Perspectieven is gericht op een reëel constant uitgavenkader van maximaal 1% BNI, het principe 'nieuw-voor-oud' en toetsing aan de criteria toegevoegde waarde en subsidiariteit. Het Nederlandse standpunt t.a.v. de cohesiebenadering voor structuurfondsen is hier eveneens van toepassing.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: Geen.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): n.v.t.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden:

De ultraperifere gebieden maken onderdeel uit van lidstaten van de Unie. Het door de Commissie aangekondigde actieplan "wider neighbourhood" kan gevolgen hebben voor de ultraperifere gebieden op bepaalde onderdelen van het EU-beleid, bijvoorbeeld de handelspolitiek. Dit kan van invloed zijn op de relatie tussen de ultraperifere gebieden en de in de regio gelegen ontwikkelingslanden.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

De mededeling is in de eerste plaats van belang voor Frankrijk, Spanje en Portugal, die binnen hun staatsverband ultraperifere gebieden hebben. Dat geldt thans niet voor Nederland. Als in Koninkrijks-verband wordt besloten voor Aruba en de Nederlandse Antillen de ultraperifere status aan te vragen zou dat veranderen.

Wel raakt de mededeling aan de financiële belangen van Nederland. Met betrekking tot de voorstellen die raken aan de hervorming van het cohesiebeleid is het regeringsstandpunt t.a.v. de nieuwe Financiële Perspectieven (periode 2007-2013) leidend. Dit betekent een reëel constant uitgavenkader, het principe 'nieuw-voor-oud' en toetsing aan de criteria toegevoegde waarde en subsidiariteit. Verder geldt het Nederlandse standpunt t.a.v. de toekomst van het structuur- en cohesiebeleid, de zogenaamde cohesiebenadering.